

Odpowiedzi na pytania dot. konkursu nr 4/2020 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na wybór operacji, które będą realizowane w 2020 i 2021 r. w ramach dwuletniego planu operacyjnego na lata 2020–2021

1. W związku z zapytaniem otrzymanym od ARiMR o/Częstochowa, dotyczącym udziału w konkursie nr 4/2020 dla partnerów KSOW, JR KSOW w województwie śląskim zwraca się z prośbą o odpowiedź na poniższe pytanie.

Czy istnieje realna i formalna możliwość - jako Partner KSOW - uczestnictwa w planowanym od 9 grudnia 2019 r. do 17 stycznia 2020 r. konkursie nr 4/2020 na wybór operacji do realizacji w 2020 i 2021 roku, w ramach dwuletniego planu operacyjnego KSOW na lata 2020–2021 w ramach, między innymi, takich działań, jak:

- działanie 6 „Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju”;

- działanie 9 „Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji”;

- działanie 10 „Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą”;

- działanie 11 „Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie”;

- działanie 12 „Identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich”;

- działanie 13 „Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich”

i sfinansowania kosztów kwalifikowalnych (odpowiednich dla każdego działania), mając jednak na uwadze zapis § 5. Zasady finansowania operacji, pkt.11. „Partner KSOW nie może być wykonawcą operacji w części obejmującej koszty kwalifikowalne” Regulaminu Konkursu nr 4/2020 dla Partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Plan operacyjny na lata 2020–2021, przez Śląski Oddział Regionalny ARiMR - Partnera i Członka KSOW?

W konkursie nr 4/2020 nie zabroniono składania wniosków przez jednostki wdrażające/instytucjonalne KSOW, do których należy m.in. ARiMR. Dlatego złożenie wniosku przez taką jednostkę nie może stanowić wyłącznej przesłanki jego pozostawienia bez rozpatrzenia. Jeżeli przepisy regulujące działalność ARiMR pozwalają na podejmowanie takich inicjatyw jak udział w konkursie, z czym wiąże się zawarcie umowy i poniesienie kosztów, to nie ma przeszkód, aby z tej możliwości skorzystać. Należy pamiętać, że ARiMR jest beneficjentem schematu II pomocy technicznej PROW 2014–2020 i z tego tytułu przyznano jej limit środków na realizację operacji własnych w zakresie dotyczącym planu komunikacyjnego. W związku z tym operacje, których celem jest prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych PROW (w tym KSOW), o których mowa w Strategii Komunikacji, ARiMR powinna realizować jako operacje własne ujęte w planie komunikacyjnym. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że w celu zapobieżenia konfliktowi interesów, partnerem KSOW nie może być komórka organizacyjna ARiMR

odpowiedzialna za przyznawanie i wypłatę pomocy technicznej PROW. Postanowienie § 5 ust. 11 Regulaminu Konkursu nr 4/2020 o tym, że partner KSOW nie może być wykonawcą operacji w części obejmującej koszty kwalifikowalne oznacza, że nie może sam siebie obciążyć kosztami kwalifikowalnymi, które poniósł z tytułu realizacji operacji. Takimi kosztami może go obciążyć wyłącznie inny, odrębny od niego podmiot, wybrany na rynku, który na zamówienie partnera KSOW wykona określoną usługę czy dostawę. Koszty nie podlegające refundacji mogą być zadeklarowane jako wkład własny.

2. W ramach konkursu KSOW 4/2020 mam następujące pytania:

1) Czy pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, którzy nie są wpisani na listę doradców CDR mogą uczestniczyć w realizowanej operacji? Mam na myśli kilka osób w grupie docelowej liczącej ok. 30 uczestników.

Pragnę zaznaczyć, że zawód doradcy rolniczego został umieszczony w Klasyfikacji zawodów i specjalności Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod kodem 213201. W ośrodkach są osoby merytoryczne, które nie są wpisane na listę, a uczestnictwo w operacji na pewno pozwoli na podniesienie ich wiedzy.

2) Czy koordynator operacji może w niej uczestniczyć w sytuacji, kiedy jest pracownikiem ODR, ale nie posiada uprawnień doradcy rolniczego?

3) Czy należy określić we wniosku konkretną liczbę uczestników operacji w przypadku warsztatów? Planowane są 4 różne warsztaty (po 20 osób każdy), każdy dotyczący innego zagadnienia. W trakcie formowania grupy docelowej uczestnicy będą określać w ilu i jakich warsztatach będą uczestniczyć – w związku z tym, nie jesteśmy w stanie jasno określić liczby uczestników, zakładamy, że jedna osoba zechce skorzystać np. z 3, inna tylko 1 warsztatu.

Ad 1. Co do zasady, pracownicy partnera KSOW nie powinni być grupą docelową operacji. Wyjątkowo mogą oni wchodzić w skład tej grupy, ale w niewielkiej liczbie, jeżeli jest to uzasadnione zakresem operacji i niezbędne do osiągnięcia jej celu. Charakter operacji może bowiem wskazywać, że zaangażowanie takich osób jest zasadne z punktu widzenia celu operacji i efektów, jakie chce się osiągnąć. Należy także pamiętać, żeby wiedza przekazywana pracownikom partnera KSOW nie pokrywała się w zakresie tematycznym z wiedzą, którą mogą pozyskać w ramach operacji własnych lub od innych podmiotów, z których usług partner KSOW korzysta.

Ad 2. W operacji może uczestniczyć, jako jej koordynator, pracownik ODR, jeżeli jest to uzasadnione zakresem operacji i niezbędne do osiągnięcia jej celu. Koordynator nie wchodzi w skład grupy docelowej, lecz zapewnia obsługę organizacyjną operacji i czuwa nad jej prawidłową realizacją. Zgodnie z odpowiedzią na pytanie zawarte w „FAQ konkurs nr 1/2017” na stronie MRiRW „W przypadku, gdy dane zadanie ma związek z merytoryczną częścią realizacji operacji, wówczas koszt związany z realizacją takiego zadania jest kwalifikowalny. Zatem, jeżeli koszty realizacji określonych czynności przez koordynatora projektu są merytorycznie związane z tym projektem, to koszty te należy uznać za kwalifikowalne.”

Ad 3. Zgodnie z instrukcją wypełnienia wniosku o wybór operacji, w części III pkt 6 „Identyfikacja grupy docelowej operacji” należy zawrzeć m.in. charakterystykę grupy docelowej operacji ze wskazaniem m.in. jej liczebności. Dotyczy to każdej formy realizacji operacji, warsztatów również. Dodatkowo, jeżeli operacja będzie realizowana na poziomie więcej niż jednego województwa, należy podzielić tę liczbę na województwa wg wzoru wskazanego w części I pkt 5 instrukcji. We wniosku korzystniej wskazać zakładaną maksymalną liczbę uczestników warsztatów z zastosowaniem wyrażenia np.: „nie więcej niż ...”, „do ...” itp. Jeżeli planuje się zorganizować 4 warsztaty po 20 osób, maksymalnie może w nich wziąć udział 80 osób (w każdym warsztacie inne osoby). Jeżeli jedna osoba może uczestniczyć w więcej niż jednym warsztacie, może się zdarzyć, że w 4 warsztatach weźmie udział nie więcej niż 20 tych samych osób – każda w 4 warsztatach. Wówczas liczebność grupy docelowej wyniosłaby „do 20 osób”. Należy pamiętać, iż dla takiej liczby osób, jaką się wskaże we wniosku, należy oszacować koszty kwalifikowalne operacji. Koszty udziału takiej liczby osób będą więc podlegać ocenie pod względem ich racjonalności. Trzeba jednak mieć na uwadze, że zgodnie z §7 ust. 9 formularza umowy na realizację operacji, w przypadku gdy wysokość poniesionych kosztów jest uzależniona od liczby osób, refundacja kosztów następuje w wysokości wynikającej z liczby osób faktycznie uczestniczących w operacji, z tym że w przypadku kosztów wyżywienia, noclegu, artykułów biurowych lub materiałów szkoleniowych, jeżeli liczba osób faktycznie uczestniczących w operacji była mniejsza od liczby osób deklarujących swój udział w operacji o nie więcej niż 15%, refundacja kosztów następuje w wysokości wynikającej z liczby osób deklarujących. Aby refundacja nastąpiła w takiej wysokości, partner KSOW musi udowodnić, że dochował należytej staranności na etapie planowania operacji i rekrutacji jej uczestników.

3. W jaki sposób wyliczyć stawkę godzinową pracy wolontariusza? Dotyczy załącznika nr 2.

Z instrukcji wypełnienia wniosku o wybór operacji wynika, że wkład własny powinien być tak skalkulowany, aby jego wartość była racjonalna, czyli odpowiadała wartości rynkowej (nie odbiegała od stawek rynkowych, biorąc pod uwagę elementy wpływające na ich wysokość). Aby oszacować koszt godziny pracy wolontariusza, należałoby porównać stawki rynkowe za godzinę pracy na stanowisku o podobnym zakresie czynności dla osób o podobnych kwalifikacjach, które świadczą pracę odpłatnie.

4. W związku z trwającym naborem wniosków do konkursu 4/2020, proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy Partner Dodatkowy KSOW może być wykonawcą usługi, której koszt jest kwalifikowalny i ujęty w załączniku nr 1 do wniosku zestawienie rzeczowo – finansowe. Chodzi o przygotowanie przerwy kawowej przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, który jest Partnerem dodatkowym KSOW i udostępnia sale wykładową. Jednocześnie PODR prowadzi restaurację, która może wykonać ww. usługę.

2. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Rzeszowie chce zorganizować szkolenie dla swoich członków. Jednym z miejsc które chce wziąć pod uwagę przy wyłonieniu

miejsca realizacji operacji jest ośrodek Krajowego Związku Pszczelarzy. Związku mają oddzielną osobowość prawną, jednakże Prezesem Wojewódzkiego Związku jest Pan Tadeusz Dylon, który pełni także funkcję Prezidenta Krajowego związku. Pytani brzmi czy nie mają tutaj miejsca powiazania osobowe?

3.Zgodnie z księgą kosztów kwalifikowanych, zakup alkoholu jest wydatkiem niekwalifikowalnym. Uniwersytet rzeszowski wspólnie z Podkarpackim Związkiem Winiarzy chcą prowadzić badania nad wytwarzaniem w naszym regionie winem. Czy projekt taki byłby kwalifikowalny? (przedmiotem operacji są badania, nie zakup alkoholu).

4.Czy wydatkiem kwalifikowalnym jest publikacja materiału z projektu badawczego w czasopiśmie szwajcarskim w języku angielski (nie planuje się publikacji w języku polskim w krajowym czasopiśmie?)

Ad 1. W świetle obowiązujących przepisów, do kwoty 30 tys. euro brak jest regulacji dotyczących zasad wyboru wykonawców przez partnerów KSOW, w tym dotyczących powiązań osobowych lub kapitałowych. Należy jedynie zapewnić, aby koszt był racjonalny. Jeżeli natomiast koszt usługi wskazanej w pytaniu, po zsumowaniu z kosztami innych zamówień tożsamych u tego samego zamawiającego, przekracza równowartość w złotych kwoty 30 tys. euro (od 1 stycznia 2020 r. jest to kwota 128 079,00 zł), wówczas do wyboru wykonawcy stosuje się przepisy albo o zamówieniach publicznych, albo o trybie konkurencyjnym. Jeżeli zamawiający jest obowiązany do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych (podmiotowo i przedmiotowo), wówczas mają zastosowanie przepisy art. 17 ustawy PZP, dotyczące osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, które podlegają wyłączeniu. Jeżeli zamawiający nie jest obowiązany do stosowania ustawy PZP, stosuje przepisy ustawy ROW i przepisy wykonawcze do tej ustawy w zakresie dotyczącym konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców, chyba że dane zamówienie jest zwolnione przedmiotowo z tego trybu. Oferta wybrana zgodnie z trybem konkurencyjnym, o którym mowa w ww. przepisach, nie może pochodzić od podmiotu powiązanego osobowo lub kapitałowo z zamawiającym, lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w jego imieniu, lub osobami wykonującymi w jego imieniu czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania w sprawie wyboru wykonawcy.

Ad 2. Odpowiedź na to pytanie jest zawarta w odpowiedzi na pytanie 1. W opinii MRiRW, we wskazanym przypadku zachodzą powiązania osobowe, o których mowa w art. 43a ust. 4 pkt 3 lub 5 ustawy ROW. Do wyboru wykonawcy zamówienia, którego wartość z innymi zamówieniami tożsamymi nie przekracza kwoty 30 tys. euro, nie obowiązują żadne regulacje dotyczące powiązań osobowych i kapitałowych. Należy jedynie zapewnić, żeby koszt takiego zamówienia był racjonalny. Powyżej tej kwoty obowiązuje tryb konkurencyjny albo przepisy ustawy PZP, o czym przesądza status podmiotu udzielającego zamówienie. Ten tryb albo te przepisy nie obowiązują jednak, pomimo wartości zamówienia powyżej 30 tys. euro, jeżeli ze względu na przedmiot zamówienia ich stosowanie jest wyłączone. W przypadku zastosowania konkurencyjnego trybu wyboru wykonawców lub trybu określonego w ustawie PZP, oferta Krajowego Związku Pszczelarzy, który dysponuje ośrodkiem na szkolenie, nie mogłaby zostać wybrana przez

partnera KSOW z tego względu, że pomiędzy osobą upoważnioną do zaciągania zobowiązań w imieniu partnera KSOW a Krajowym Związkiem Pszczelarzy istnieją powiązania osobowe. Jeżeli pomimo tego ta oferta zostałaby wybrana, koszt najmu tego ośrodka byłby niekwalifikowalny.

Ad 3. Z pytania wynika, że operacja ma polegać na badaniu (i, jak się wydaje, również na wydaniu opracowania) nad winem wytwarzanym w regionie. Jeżeli operacja ta spełnia warunki wyboru operacji określone w Przewodniku po ocenie wniosku, w tym jest zgodna z celem KSOW i mieści się w zakresie działania KSOW, może być realizowana.

Ad 4. W tym przypadku kwestią wtórną jest, gdzie zostanie poniesiony wydatek. Ważny jest cel operacji i grupa docelowa. To, co powstaje w ramach operacji, kierowane jest do określonej grupy docelowej. Grupa docelowa operacji realizowanych w ramach KSOW powinna pochodzić z Polski. Grupa docelowa z Polski nie skorzysta z publikacji materiału w czasopiśmie szwajcarskim w języku angielskim, gdyż to nie ona jest jego odbiorcą. Z tego względu koszt takiej publikacji będzie niekwalifikowalny.

- 5. Zwracamy się z uprzejmą prośbą o wskazanie interpretacji tegorocznej dokumentacji konkursowej dla partnerów KSOW w kontekście badania powiązań osobowych pomiędzy partnerem głównym projektu a partnerami dodatkowymi. Czy w świetle przytoczonego w dokumentacji art. 43 a ust. 4 pkt 1-5 ustawy ROW, powiązania osobowe są dyskwalifikujące również w przypadkach podmiotów publicznych? Chodzi konkretnie o sytuację powiązań na linii Lokalna Grupa Działania – gmina (należąca do LGD). Czy obecność wójta gminy mającej być dodatkowym partnerem KSOW w zarządzie stowarzyszenia będącego wnioskodawcą w konkursie 4/2020 powoduje sytuację, w której punkty za takie partnerstwo nie powinny zostać przyznane?**

Z przepisu o powiązaniach osobowych i kapitałowych nie wynika, że nie dotyczy on podmiotów publicznych. Również w dokumentacji konkursu nr 4/2020 w opisie spełnienia kryterium dodatkowego partnerstwa nie zawarto takiego wyłączenia. W związku z tym, w przypadku tych podmiotów również należy zbadać, czy istnieją powiązania osobowe i kapitałowe z wnioskodawcą. W opinii MRiRW, w przypadku wskazanym w pytaniu zachodzą powiązania osobowe określone w przepisie ustawy ROW, jednak ostateczna decyzja w tej sprawie należy do jednostki rozpatrującej wniosek.

- 6. Do SR KSOW wpłynął wniosek o wybór operacji w ramach konkursu 4/2020. Wniosek jest wartościowy, mieści się w limicie na dane działanie, nie stwierdzono w nim żadnych uchybień, wpłynął zgodnie z terminem. Jednakże instytucja składająca wniosek nie jest zarejestrowana w bazie Partnerów KSOW. Wraz z wnioskiem, który został złożony w dniu 17.01.2020 r, instytucja ta złożyła pismo, stanowiące załącznik do wniosku, w którym zwraca się z prośbą o zarejestrowanie ich przez Samorząd Województwa w Bazie Partnerów. Co do zasady nie istnieje wytyczna, która określa, kto powinien rejestrować partnera, prośba instytucji jest więc uzasadniona. Z uwagi na to, iż powyższy wniosek złożony w konkursie, został sprawdzony przez pracowników merytorycznych w dniu 23 stycznia, nie było możliwości zarejestrowania instytucji wnioskującej do Bazy Partnerów w dniu 17.01.2020 roku, czyli na dzień składania przez nich wniosku. Instytucja nie dopełniła warunku zapisu**

do Bazy, jednakże zadeklarowała chęć bycia Partnerem i miała świadomość konieczności zapisu, natomiast nie posiadała wiedzy na temat tego, kto powinien takiego zapisu dokonać. Samorząd Województwa chciałby przychylić się do wniosku Instytucji i dokonać ich rejestracji, mając na uwadze prawidłowo sporządzoną dokumentację konkursową oraz wartościową operację, na którą wniosek został złożony. Prosimy o informację, jak technicznie postąpić w powyższej sytuacji, która zdaje się być precedensową.

Zgodnie z częścią I pkt 1.1 instrukcji wypełnienia wniosku o wybór operacji, partner KSOW musi być zarejestrowany w bazie partnerów KSOW dostępnej na portalu KSOW. Rejestracja w bazie partnerów KSOW powinna nastąpić nie później niż w dniu złożenia wniosku o wybór operacji. Wynika to również z części I pkt 3 Przewodnika po ocenie wniosku, który wskazuje jak należy oceniać spełnienie wymagania formalnego, nakazującego, aby wniosek został złożony przez partnera KSOW. Ocena dokonywana jest na podstawie informacji zawartych w bazie partnerów KSOW umieszczonej na portalu internetowym KSOW, a także na podstawie informacji w części I pkt 1 wniosku. Podmiot składający wniosek musi być zarejestrowany w bazie partnerów KSOW dostępnej na portalu internetowym KSOW na dzień złożenia wniosku. W przypadku spełnienia tego wymagania, wniosek kwalifikuje się do dalszego rozpatrzenia, a w przypadku jego niespełnienia – pozostawia się go bez rozpatrzenia. Taki skutek wynika z przepisu art. 57d ust. 4 ustawy ROW, zgodnie z którym jeżeli wniosek o wybór operacji nie został złożony przez partnera KSOW, jednostka właściwa do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji pozostawia wniosek bez rozpatrzenia. W przypadku pozostawienia wniosku o wybór operacji bez rozpatrzenia, operacja, której dotyczy ten wniosek, nie podlega ocenie pod względem spełniania warunków i kryteriów wyboru operacji, co wynika z przepisu art. 57d ust. 6 ustawy ROW.

- 7. Jeden z Partnerów KSOW złożył w ramach konkursu operację planowaną do realizacji w Działaniu 9: Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji. Projekt głównie skierowany będzie do mieszkańców z obszarów wiejskich przede wszystkim pszczelarzy, rolników, niezrzeszonych pasjonatów pszczelarstwa oraz mieszkańców z terenu LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”, który swym zasięgiem obejmuje następujące gminy: Ciasna, Herby, Kalety, Kochanowice, Koszęcin, Krupski Młyn, Miasteczko Śląskie, Pawonków, Pilchowice, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice, Toszek, Tworóg, Wielowieś, Zbroslawice. Celem zakładanej operacji jest: zwiększenie udziału rolników, niezrzeszonych pasjonatów pszczelarstwa oraz mieszkańców z LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska” we wdrażanie inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Pozostałe cele to:**
- kształtowanie postaw proekologicznych,**
 - propagowanie wiedzy o owadach zapylających i znaczeniu ich roli biologicznej dla otaczającego człowieka ekosystemu,**
 - zwiększenie wiedzy uczestników na temat praktycznego wykorzystania i możliwości leczniczych i odżywczych miodu, a także produktów pszczelarskich,**
 - zrealizowanie szkolenia dla 45 uczestników nt. bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin,**
 - integrację rolników, niezrzeszonych pasjonatów pszczelarstwa oraz mieszkańców z LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska” poprzez organizację pikniku pszczelarskiego.**

Operacja zakłada zorganizowanie szkolenia nt. Chroniąc zapylacze, chronimy bioróżnorodność – bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin” oraz imprezy plenerowej – „Piknik pszczelarski”.

Zgodnie z Planem Działania, Działanie 9 „ma służyć wspieraniu profesjonalnej współpracy i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji, w szczególności poprzez zwiększenie zainteresowania producentów rolnych zrzeszaniem się w grupy producenckie, spółdzielnie rolnicze, tworzenie wspólnych struktur handlowych, partnerstw lub innych form powiązań organizacyjnych i współpracy przyczyniających się do możliwości wspólnego składania wniosków o przyznanie pomocy i wspólnej realizacji inwestycji. Wspólne działanie wzmacnia pozycję producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym, sprzyja zwiększaniu ich udziału w wartości dodanej. Współpraca z grupą producentów jest też korzystna dla odbiorcy surowca ze względu na możliwość zapewnienia sobie: regularności dostaw, dostosowania ich wielkości do potrzeb, odpowiedniej i wyrównanej jakości surowca”. Zgodnie z powyższym JR KSOW prosi o opinię czy w ramach działania 9 Wnioskodawca prawidłowo określił grupę docelową, biorąc pod uwagę, że w grupie docelowej znajdują się oprócz rolników i pszczelarzy także niezrzeszeni pasjonaci pszczelarstwa, mieszkańcy z obszarów wiejskich oraz mieszkańcy z terenu LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”.

Odpowiedzi na pytania o to, kto jest grupą docelową operacji realizowanej w ramach działania 9 planu działania KSOW, są zawarte na stronie internetowej MRiRW w zakładce "FAQ konkurs nr 3/2019" pod nr 34 i 47.

8. Proszę o zajęcie stanowiska w opisanym poniżej przypadku:

Jeden z Partnerów KSOW złożył w ramach konkursu operację planowaną do realizacji w Działaniu 9: Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji pn. „Rozwój działalności rolników w kontekście ich wspólnych działań na obszarach wiejskich”. Wskazał, iż grupę docelową stanowią będą: w przypadku szkoleń z wyjazdami studyjnymi – 68 uczniów szkół rolniczych oraz szkół średnich na obszarach wiejskich oraz 7 nauczycieli - dobór uczniów będzie polegał na ich przedstawicielstwu danej szkoły rolniczej z województwa podkarpackiego. Zaproszenie do udziału w projekcie zostanie wysłane do wszystkich szkół rolniczych z listy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (zarówno podległych MRiRW jak i władzom powiatowym) z terenu całej Polski. Okres oczekiwania na zgłoszenie szkoły do projektu będzie wynosił jeden tydzień. Każdy uczestnik zobowiązany będzie do przesłania karty zgłoszeniowej podpisanej przez siebie oraz dyrektora szkoły.

Opis przewidywanego wpływu realizowanej operacji na rozwój obszarów wiejskich: działania związane z realizacją projektu pozwolą poszerzyć lub zdobyć wiedzę i umiejętności przez uczniów szkół rolniczych z zakresu zarówno wspólnych działań rolników, przedsiębiorczości, jak i działań na rzecz gospodarstw rolnych i aktywizacji społeczności lokalnych. To te działania, te aspekty pozwalają wpływać na zrównoważony, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

Cel operacji: głównym celem projektu jest działanie na rzecz uczniów szkół rolniczych służące zwiększeniu ich udziału we wdrażaniu inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem działań wspólnych rolników, takich jak

sprzedaż bezpośrednia, RHD, GPR, działanie Współpraca, spółdzielczości czy kooperatyw spożywczych itp. Cel ten przyczyni się do poszerzenia wiedzy i umiejętności młodzieży z zakresu wspólnych działań rolników dążących do rozwoju przedsiębiorczości, czy promowania obszarów wiejskich do życia zawodowego i prywatnego.

Projekt ma za zadanie połączyć nieformalne formy kształcenia młodych liderów wiejskich łączących kilka znanych w Europie form kształcenia. Formy kształcenia na co dzień nie używane w zajęciach szkolnych pozwolą młodzieży szkół rolniczych oraz szkół średnich na obszarach wiejskich na innowacyjne powiązanie metody e-learningu, szkolenia i wyjazdu studyjnego.

Docelowo projekt ma służyć inicjowaniu różnorodności form uzyskiwania dochodów gospodarstw domowych na obszarach wiejskich, jak również wpłynąć na rozwój społeczno-gospodarczy obszarów wiejskich, co przyczyni się do promowania pozostania na obszarach wiejskich przez młode osoby. Celem projektu jest również przywrócenie i promowanie działań wspólnych rolników, czy też mieszkańców obszarów wiejskich w formach GPR czy spółdzielni - ma temu służyć wyjazd studyjny i omówienia takich przykładów, czy też szkolenie e-learning i stacjonarne poprzez promowanie działań w PROW dla GPR, ustaw w zakresie sprzedaży bezpośredniej czy rolniczym handlu detalicznym itp. działania te wykorzystują walory polskiej wsi w zakresie rolniczej produkcji ekologicznej, a przyczyniają się to tworzenia miejsc pracy czy wspólnych form prawnych działania rolników.

Zgodnie z opisem działania 9 ujętym w Planie działania... ma ono służyć wspieraniu profesjonalnej współpracy i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji, w szczególności poprzez zwiększenie zainteresowania producentów rolnych zrzeszaniem się w grupy producenckie, spółdzielnie rolnicze, tworzenie wspólnych struktur handlowych, partnerstw lub innych form powiązań organizacyjnych i współpracy przyczyniających się do możliwości wspólnego składania wniosków o przyznanie pomocy i wspólnej realizacji inwestycji...

Mając na uwadze powyższe, proszę o opinię czy uczeń szkoły rolniczej i średniej może być beneficjentem działania, czy jest w stanie w imieniu szkoły rolniczej i średniej jako przedstawiciel realizować wyżej przywołane założenia działania 9?

Czy grupa docelowa została prawidłowo określona?

Odpowiedzi na pytania o to, kto jest grupą docelową operacji realizowanej w ramach działania 9 planu działania KSOW, są zawarte na stronie internetowej MRiRW w zakładce "FAQ konkurs nr 3/2019" pod nr 34 i 47.

- 9. W związku z wątpliwościami dotyczącymi oceny wniosku złożonego przez jednego z Partnerów KSOW w ramach naboru 4/2020, zwracam się z uprzejmą prośbą o interpretację i wyrażenie opinii dotyczącej niżej opisanej sytuacji.**

Partner złożył wniosek na operację pn.: „Kultywowanie tradycji lokalnych – 100-lecie OSP Chorzyszów”, zaznaczając takie formy realizacji operacji jak konferencja, impreza plenerowa oraz publikacja. W opisie problemu wspomina m.in. „Będzie to doskonała okazja do zapoznania się z dziedzictwem kulturowym i historycznym dotyczącym funkcjonowania straży; Wydarzenie umocni postrzeganie Ochotniczej Straży Pożarnej tak często obecnej w środowisku lokalnym jako prawdziwej szkoły patriotyzmu, przyczyniającej się do tworzenia społeczeństwa obywatelskiego,

otwartego i wrażliwego na wzajemną pomoc i współpracę; Uroczystość przyczyni się do pielęgnowania pamięci historycznej i pozwoli na nowo odkryć, że oddanie i służba drugiemu człowiekowi potrafi czynić zwyczajne życie w "lokalnej ojczyźnie" po prostu lepszym Umocni postrzeganie OSP jako rzeszy ludzi dobrej woli, którzy w wolnym czasie angażują się w inicjatywy na rzecz rozwoju i aktywizacji lokalnych społeczności". Jako główny cel operacji Partner pisze o integracji mieszkańców gminy, ich uczestnictwie w życiu społecznym, a także o rozwoju inicjatyw służących promocji kultury, tradycji i dziedzictwa historycznego na szczeblu lokalnym. Operacja ma na celu także promocję dziedzictwa lokalnego- historię i tradycję związaną z działalnością OSP. Ponadto, w części III formularza wniosku, Partner zaznaczył priorytet 1, cel 1 i 5 oraz działanie 3. Zgodnie z Planem Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, działanie 3 „Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu”, ma służyć identyfikacji, gromadzeniu i upowszechnianiu przykładów operacji zrealizowanych w ramach priorytetów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wybrane formy realizacji operacji, koszty przedstawione w zestawieniu rzeczowo-finansowym (koszty dot. publikacji – 7612,50 zł oraz catering – 9680,00 zł), treść całego wniosku jednoznacznie wskazuje, że operacja nie może być realizowana w ramach działania 3. Ponadto, analizując i porównując wybrane formy realizacji operacji wraz z podanymi kosztami w zestawieniu rzeczowo-finansowym, nie można jednoznacznie określić o co tak naprawdę Partner wnioskuje, z uwagi na niespójności oraz zbyt ogólne opisy.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się z prośbą o odpowiedź na poniższe pytanie: Czy na podstawie części II Ocena wniosku pod względem spełnienia warunków wyboru operacji, pkt. 2 Zakres operacji mieści się w zakresie jednego z działań KSOW wskazanych w ogłoszeniu o konkursie (Przewodnik po ocenie wniosku..., str. 4), powinniśmy wezwać Partnera do weryfikacji i zmiany zaznaczonego działania, przy czym, uzupełnienie Partnera może spowodować, że wniosek w znacznym stopniu ulegnie zmianie?

Jeżeli w ocenie jednostki rozpatrującej wniosek partnera KSOW z jego treści wynika, że operacja nie może być realizowana w ramach wybranego przez partnera KSOW działania, oznacza to, że operacja nie spełnia warunku wyboru, zgodnie z którym zakres operacji mieści się w zakresie jednego z działań KSOW wskazanych w ogłoszeniu o konkursie. Jeżeli operacja nie spełnia warunku wyboru, nie podlega dalszej ocenie (co wprost wynika z części II pkt 2 Przewodnika po ocenie wniosku), w tym ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru, a tym samym nie może zostać wybrana. W takim przypadku stosuje się przepisy art. 57d ust. 7 i 8 ustawy ROW. Jeżeli wniosek został wypełniony we wszystkich polach i podano w nich informacje wymagane instrukcją, brak jest podstaw do wzywania partnera KSOW do jego korekty, a jeżeli nawet taka podstawa jest, to zgodnie z § 7 ust. 2 Regulaminu konkursu nr 4/2020, nie wzywa się do uzupełnienia braków we wniosku, jeżeli z jego treści wynika, że operacja nie spełnia co najmniej jednego warunku wyboru, chyba że niespełnienie warunku jest spowodowane brakiem, który według jednostki dokonującej oceny wniosku może być uzupełniony w drodze wezwania. W opinii MRiRW w opisanym przypadku nie mamy do czynienia z brakiem, który można uzupełnić.

Jednocześnie informuje, iż odpowiedź została sporządzona na podstawie informacji zawartej w pytaniu oraz, że ostateczna ocena wniosku należy do jednostki do której złożono ten wniosek.

10. W związku ze zmianą regulaminu konkursu, dotyczącą „połączenia oceny formalnej, warunków wyboru i kryteriów wyboru”, co za tym idzie braku konieczności uzupełniania wniosku o wybór operacji w przypadku, gdy istnieje możliwość stwierdzenia, że operacja nie spełnia jednego z obligatoryjnych kryteriów wyboru operacji mamy sytuację taką, że kończymy ocenę wniosku. W związku z tym na dziś mamy informację, że operacja nie została wybrana do realizacji.

Zgodnie z par. 11 pkt. 12 Po ogłoszeniu list, o których mowa w ust. 11, Partner KSOW jest informowany przez właściwą jednostkę do dokonania wyboru operacji, w formie pisemnej, o wyniku wyboru operacji ze wskazaniem liczby punktów otrzymanych przez operację w ramach oceny poszczególnych kryteriów wyboru operacji oraz uzasadnienia tej oceny, a także, czy operacja została wybrana, a jeżeli została wybrana – również o wysokości środków finansowych przyznanych na realizację operacji. Jeżeli operacja nie została wybrana tylko dlatego, że nie zmieściła się w limicie środków jakie pozostały po wyborze operacji, które zajęły wyższe miejsca na liście, partner KSOW jest informowany o liście rezerwowej i warunkach wyboru operacji z tej listy.

W świetle zakładanych terminów realizacji operacji przez partnerów, część z nich planuje rozpoczęcie realizacji przed planowanym ogłoszeniem listy rankingowej operacji. Naszym zdaniem zasadne jest informowanie partnerów od razu po stwierdzeniu braku spełnienia kryteriów o nie wybraniu operacji do realizacji. Jednak zgodnie z przytoczonym powyżej zapisem powinniśmy poinformować ich po ogłoszeniu listy rankingowej. Mając na uwadze dobro partnerów i możliwość angażowania przez nich już na obecnym etapie środków finansowych na realizację operacji (partner może rozpocząć realizację operacji po dniu złożenia wniosku o wybór operacji na „własne ryzyko”) czy istnieje możliwość poinformowania ich przed ogłoszeniem listy rankingowej o negatywnym wyniku wyboru operacji?

Partnera KSOW można poinformować o negatywnym wyniku oceny operacji przed ogłoszeniem listy rankingowej. Wynika to z art. 57e ust. 1 ustawy ROW, zgodnie z którym po dokonaniu oceny operacji partnera KSOW pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji:

- 1) ogłasza listę ocenionych operacji zawierającą co najmniej liczbę punktów otrzymanych przez poszczególne operacje oraz wskazanie, które z nich zostały wybrane;
- 2) informuje, w formie pisemnej, partnera KSOW o wyniku wyboru operacji, wskazując liczbę punktów otrzymanych przez operację w ramach oceny poszczególnych kryteriów wyboru operacji oraz uzasadnienie tej oceny.

Z przepisu tego wynika, że ogłoszenie listy ocenionych operacji może nastąpić dopiero po zakończeniu oceny wszystkich operacji, które podlegały ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru, natomiast poinformowanie danego partnera KSOW o wyniku oceny jego operacji może nastąpić bezpośrednio po zakończeniu tej oceny.

11. Partner KSOW planuje organizację wyjazdu studyjnego dla grupy 49 osób. W załączniku nr 1 do wniosku - zestawieniu rzeczowo-finansowym, Partner uwzględnił koszty noclegu i wyżywienia dla kierowcy. Czy koszty te możemy uznać za wydatek kwalifikowalny? Czy kwalifikowalne będą jedynie koszty związane z wyjazdem grupy docelowej (49 osób).

Tak jak każdy koszt, który może być ponoszony przez partnerów KSOW w ramach dwuletniego planu operacyjnego, również i ten musi spełniać wszystkie 3 warunki kwalifikowalności, tj. musi być uzasadniony zakresem operacji, niezbędny do osiągnięcia jej celu oraz racjonalny. Ocena, czy dany koszt spełnia te warunki, zawsze należy do jednostki właściwej do dokonania oceny operacji partnera KSOW, która w tej sprawie podejmuje ostateczną decyzję. Z regulaminu konkursu i instrukcji wypełnienia wniosku o wybór operacji wprost wynika, że do kosztów kwalifikowalnych zalicza się m.in. koszty podróży służbowych pracowników partnera KSOW, w tym diet wypłaconych temu pracownikowi z tytułu podróży służbowej, oraz przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej i noclegów poniesionych przez inne osoby w związku z realizacją operacji. Jeżeli kierowca jest pracownikiem partnera KSOW, koszty wyżywienia i noclegu mieszczą się w ramach kosztów jego podróży służbowej. W przypadku gdy nie jest jego pracownikiem, to jak wskazano wyżej, koszt noclegu innej osoby jest kwalifikowalny, jeżeli jest ponoszony w związku z realizacją operacji. W tym zakresie nie budzi to wątpliwości, ponieważ zostało to wyraźnie wskazane w dokumentacji konkursowej. W opinii MRiRW, również koszt wyżywienia kierowcy niebędącego pracownikiem partnera KSOW można uznać za kwalifikowalny, z tym że należy ustalić, w celu uniknięcia podwójnego finansowania, czy taki koszt nie został uwzględniony w ramach innego kosztu, tj. kosztu usługi transportowej świadczonej przez firmę, która zapewnia autokar wraz z ww. kierowcą (jak wynika z dodatkowych informacji, koszt takiej usługi znalazł się w załączniku nr 1 do wniosku; w związku tym trzeba wyjaśnić, czy jest to koszt tylko tzw. kilometrówki czy czegoś więcej).

- 12. Czy grupa docelowa, w przypadku uczestników z dwóch województw, musi być ściśle obliczona wg. wzoru wskazanego w Instrukcji wypełniania wniosku i nie może być niższa od liczby otrzymanej w wyniku podzielenia liczby całej grupy docelowej przez liczbę województw, z których ona pochodzi, a następnie pomnożenia przez 0,8 np.: przy liczbie uczestników 50 osób: 10 z województwa X a 40 z podkarpackiego? Bazując na przewodniku po ocenie... z każdego województwa musi pochodzić taka liczba osób, która jest nie mniejsza od liczby otrzymanej w wyniku podzielenia liczby całej grupy docelowej przez liczbę województw, z których ona pochodzi, a następnie pomnożenia przez 0,8.**

W dokumentacji konkursowej nie przewidziano odstępstwa od zasady określającej sposób podziału grupy docelowej na województwa w przypadku gdy osoby wchodzące w jej skład pochodzą z więcej niż jednego województwa. W związku z tym, niezależnie od tego, czy mamy do czynienia z operacją realizowaną na poziomie regionalnym czy krajowym, liczba uczestników w każdym województwie powinna być nie mniejsza niż wynikająca z podzielenia liczby całej grupy docelowej przez liczbę województw, z których ona pochodzi, a następnie pomnożenia przez 0,8.

- 13. Czy koszty przejazdu, zakwaterowani, wyżywienia ekspertów / wykładowców / przewodników zatrudnionych przy realizacji operacji są kosztami kwalifikowalnymi?**

Tak jak każdy koszt, który może być ponoszony przez partnera KSOW w ramach dwuletniego planu operacyjnego, również i te muszą spełniać wszystkie 3 warunki

kwalifikowalności, tj. muszą być uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne. Ocena, czy dany koszt spełnia te warunki, zawsze należy do jednostki właściwej do dokonania oceny operacji partnera KSOW, która w tej sprawie podejmuje ostateczną decyzję. Z regulaminu konkursu i instrukcji wypełnienia wniosku o wybór operacji wprost wynika, że do kosztów kwalifikowalnych zalicza się m.in. oprócz kosztów podróży służbowych pracowników partnera KSOW, w tym diet wypłaconych temu pracownikowi z tytułu podróży służbowej, również koszty przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej i noclegów poniesionych przez inne osoby w związku z realizacją operacji. Zatem już w samej dokumentacji konkursowej jest wyraźnie wskazane, że koszty przejazdu i zakwaterowania innych osób niż pracownicy partnera KSOW, jeżeli są ponoszone w związku z realizacją operacji, są kwalifikowalne. Do takich osób można zaliczyć np. ekspertów, wykładowców czy przewodników, jeżeli spełnione zostaną ww. warunki kwalifikowalności kosztów. Podobnie w przypadku kosztów wyżywienia tych osób. Należy jednak ustalić, w celu uniknięcia podwójnego finansowania, czy takie koszty nie zostały w kalkulowane w umowach zawartych z tymi osobami np. czy wynagrodzenie, które ma otrzymać wykładowca obejmuje wyłącznie jego pracę intelektualną, czyli przygotowanie i wygłoszenie wykładu, opracowanie prezentacji i itp.

14. Czy JR KSOW może doprecyzować zapisy umowy, które będą uwzględniały zmiany wynikające ze zmiany ustawy o ROW, dotyczy § 17 ust. 1 umowy w zakresie postanowień dotyczących korespondencji - w umowie wymienione są następujące formy komunikacji: doręczenie osobiste, przesyłka pocztowa, poczta elektroniczna, kontakt telefoniczny. Zmianą ustawy o ROW z dnia 18 kwietnia br. wprowadzony został art. 42b, który wprowadza możliwość składania wniosków i dokumentów w formie elektronicznej na elektroniczną skrzynkę podawczą dla działań realizowanych w ramach PROW 14-20. W związku z powyższym zwracam się z zapytaniem, czy w umowie możemy dopisać kolejną formę komunikacji, która w obecnej sytuacji stanu epidemiologicznego umożliwiłaby sprawną komunikację z partnerem KSOW. Powyższe wynika również z faktu, że obowiązujące dzisiaj przepisy ustawy o COVID-19 (ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS – CoV-2), tj. art. 97 i art. 98 wskazują, że pisma dwukrotnie awizowane w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii nie można uznać za skutecznie doręczone. W związku z powyższym, jak już wcześniej wskazałam, forma komunikacji e-PUAP umożliwi sprawniejszą komunikację z partnerem KSOW.

Nie jest konieczna zmiana par. 17 ust. 1 formularza umowy, aby skorzystać z ePUAP, bo wskazane w nim formy komunikacji są przykładowe i jest to katalog otwarty. To wprost wynika z jego brzmienia: "1. Strony przewidują w szczególności następujące formy komunikacji w ramach wykonywania Umowy:...". W związku z powyższym, nie ma przeszkód, aby do komunikacji z partnerem wykorzystywać dokument elektroniczny i elektroniczną skrzynkę podawczą bez zmiany par. 17 ust. 1 umowy. Zawsze tak było, bo umowa nie ograniczyła form komunikacji.

15. Proszę o interpretację, czy wniosek, który w ramach naboru na Konkurs 4/2020 wpłynął w terminie, ale nie został zarejestrowany w lokalnym systemie informatyczny i przekazany do oceny(data stempla pocztowego 17.01.2020, data wpływu do urzędu

21.10.2020, data rejestracji w lokalnym systemie informatycznym 11.05.2020 i przekazanie do oceny), może podlegać weryfikacji i ocenie. Informuję także, że ze względu na bardzo dużą ilość wniosków, które wpłynęły w ramach konkursu 4/2020 do naszej JR (70 sztuk w tym 2 wnioski przekazane z JC w lutym 2020 r.), ciągle trwa ich ocena. Nadmieniam, iż dokładamy wszelkich starań, aby wnioski zostały ocenione w możliwie najszybszym terminie, proszę jednak o informację, jaki jest ostateczny termin publikacji listy rankingowej.

Wniosku o wybór operacji złożonego w terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie nr 4/2020 właściwa jednostka nie może pozostawić bez rozpatrzenia. Rejestracja tego wniosku w systemie informatycznym tej jednostki nie jest warunkiem jego rozpatrzenia, wynikającym z przepisów prawa i określonym w Przewodniku po ocenie wniosku. Wnioskodawca postąpił zgodnie z treścią ogłoszenia o konkursie i spełnił jeden z podstawowych wymogów formalnych rozpatrzenia wniosku. Nie może zatem ponosić negatywnych skutków zaniechania po stronie jednostki, do której złożył wniosek, za które nie odpowiada. Ostatecznym terminem ogłoszenia listy operacji ocenionych pod względem spełnienia kryteriów wyboru operacji był dzień 22 kwietnia, do którego instytucja zarządzająca przedłużyła termin oceny wniosków określony w Regulaminie konkursu. Wezwanie partnera KSOW do uzupełnienia wniosku oraz złożenie wniosku do niewłaściwej jednostki wstrzymuje bieg terminu na ocenę wniosku, a tym samym ogłoszenia listy rankingowej. Bez względu na termin wyznaczony przez IZ na ocenę wniosków, jednostka powinna przeprowadzić ocenę ww. wniosku.

16. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, która odnosi się m.in. do ustawy ROW, zwracamy się z uprzejmą prośbą o zinterpretowanie jej zapisów w kontekście realizacji zadań związanych z ogłoszonym przez Ministra konkursem nr 4/2020. Sprawa w tej chwili najpilniejsza to interpretacja co do możliwości skorzystania z przywrócenia terminu dla czynności po ustaniu stanu zagrożenia epidemicznego (art. 67a) w przypadku gdy:

1) Partner nie odebrał pisma i nie przesłał korekty wniosku do terminu ustania stanu epidemicznego - rozumiemy, że możliwe jest przywrócenie terminu partnerowi, tj. w przypadku przesłania uzupełnienia do JC w terminie do 60 dni od ustania stanu epidemicznego należy dokonać oceny zgodnie z procedurą konkursową

Jeżeli partner KSOW nie odebrał wezwania do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji, a wezwanie to podlega doręczeniu za potwierdzeniem odbioru przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe i termin odbioru tego wezwania określony w zawiadomieniu o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru przypadał w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, należy w pierwszej kolejności ustalić z jakim dniem doręczenie tego wezwania będzie się uważać za dokonane. Ustalenie tej kwestii powinno nastąpić przy uwzględnieniu regulacji zawartej w art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Oznacza to, że wezwanie nie może być uznane za doręczone w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub

stanu epidemii oraz przed upływem 14 dni od dnia zniesienia tych stanów. Należy pamiętać, że partner KSOW ma jeszcze 7 dni od dnia doręczenia wezwania do uzupełnienia braków na to, żeby te braki uzupełnić. Dopiero jeżeli partner KSOW nie uzupełni braków w tym terminie, dojdzie do uchybienia terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji i znajdzie zastosowanie art. 67b ust. 1 ustawy ROW. Jeżeli uchybienie terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji nastąpiło z przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, a partner KSOW uzupełni braki nie później niż w terminie 60 dni po ustaniu tych przyczyn, należy przywrócić ten termin;

2) Partner odebrał pismo i nie przesłał korekty wniosku - czy możliwe jest przywrócenie terminu i tym samym czy wniosek podlega dalszemu rozparzeniu?

W tym przypadku doszło do uchybienia terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji. Jeżeli uchybienie terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji nastąpiło z przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, a partner KSOW uzupełni braki nie później niż w terminie 60 dni po ustaniu tych przyczyn, należy przywrócić ten termin;

3) Partner odebrał pismo i przesłał korektę, która zawiera braki, tj. nie uzupełnił wszystkich istotnych kwestii, do których był wzywany (co uniemożliwia ocenę wniosku) - czy możemy pozostawić go bez rozpatrzenia?

W tym przypadku - w zakresie w jakim partner KSOW uzupełnił braki - nie doszło do uchybienia terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji. Zatem w tym zakresie nie znajdzie zastosowania art. 67b ust. 1 ustawy ROW, gdyż przepis ten odnosi się do sytuacji gdy miało miejsce uchybienie terminu do dokonania określonej czynności. Natomiast w pozostałym zakresie, tj. w zakresie braków wniosku o wybór operacji, które nie zostały uzupełnione, doszło do uchybienia terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji. Jeżeli uchybienie terminu do uzupełnienia tych braków wniosku o wybór operacji nastąpiło z przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, a partner KSOW uzupełni braki nie później niż w terminie 60 dni po ustaniu tych przyczyn, należy przywrócić ten termin;

4) Partner odebrał pismo, przesłał korektę przed ustaniem stanu epidemicznego, nie zachowując terminu ustawowego i wskazując za przyczynę stan zagrożenia epidemicznego - jak mamy postąpić w takim przypadku?

W tym przypadku doszło do uchybienia terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji, a zatem znajdzie zastosowanie art. 67b ust. 1 ustawy ROW. Partner KSOW uzupełnił braki wniosku o wybór operacji w terminie określonym w tym przepisie, tj. nie później niż w terminie 60 dni po ustaniu przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii przesłał korektę wniosku. Zatem, jeżeli w tym przypadku uchybienie

terminu do uzupełnienia braków wniosku o wybór operacji przez partnera KSOW nastąpiło z przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, należy przywrócić ten termin. Ponadto należy podkreślić, że przepis art. 67b ust. 1 ustawy ROW nie nakłada obowiązku udowodnienia czy uprawdopodobnienia przez zainteresowany podmiot, że uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Z tego względu, dla uznania, że uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, wystarczające będzie poinformowanie przez partnera KSOW, że uchybienie terminu nastąpiło z tych przyczyn.

- 17. W związku z rozpoczęciem realizacji operacji w ramach PO proszę o zajęcie stanowiska w następującej sprawie: §11 Promocja i informacja ust. 1. UMOWY, mówi 1. W terminie od dnia rozpoczęcia realizacji operacji,Partner KSOW jest zobowiązany do informowania i rozpowszechniania informacji o realizowanej operacji zgodnie z przepisami załącznika III ..., w sposób opisany w Księdze wizualizacji znaku PROW 2014–2020 Księga zakłada, że „ Dozwolone jest umieszczenie logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herbu/logo województwa, gminy, godła państwowego lub logo Partnera KSOW pomiędzy znakiem UE i logo PROW 2014-2020. W przypadku umieszczania herbu województwa, gminy lub godła państwowego należy obok symbolu UE zamieścić wskazanie na udział Unii poprzez tekst: Unia Europejska. Tekst Unia Europejska można zamieścić poniżej lub po prawej stronie symbolu UE”. Umowa zaś mówi §11 Promocja i informacja ust. 6: 6. Wśród elementów wymienionych w ust. 3 nie może być umieszczane logo wykonawcy, który wykonuje poszczególne formy realizacji operacji, ale nie jest Partnerem KSOW. Dopuszczalne jest zamieszczenie logo jednostki uprawnionej do zawarcia Umowy, Partnera KSOW, herbu lub logo województwa lub gminy lub godła państwowego pomiędzy znakiem Unii Europejskiej i logo PROW 2014–2020, z tym że w przypadku zamieszczenia herbu lub logo województwa lub gminy lub godła państwowego należy obok symbolu Unii Europejskiej zamieścić wskazanie na udział Unii Europejskiej przez tekst: „Unia Europejska”. Niedopuszczalne jest wyodrębnienie jakiegokolwiek z zastosowanych logo poza ciąg znaków. Reasumując Księga mówi, że odwołanie do UE zamieszczamy przy symbolu, gdy zamieszczamy herb województwa umowa zaś, że także wtedy gdy zamieszczamy logo. Które wytyczne zatem powinniśmy zastosować, wskazane w umowie czy Księdze wizualizacji?**

Taki przypadek został przewidziany w §11 ust. 11 formularza umowy, zgodnie z którym w zakresie nieuregulowanym w ust. 1–10 tego paragrafu stosuje się Księgę wizualizacji znaku PROW 2014–2020. Oznacza to, że jeżeli §11 formularza umowy nie wskazuje sposobu stosowania wizualizacji w określonych działaniach czy na określonych rodzajach materiałów, wówczas należy stosować Księgę wizualizacji. Jeżeli zaś pewna kwestia jest opisana zarówno w formularzu umowy, jak i w Księdze, stosuje się postanowienia umowy. Umowa zawsze ma pierwszeństwo przez zapisami w Księdze wizualizacji. W związku z powyższym, w przypadku opisanym w pytaniu, należy postępować zgodnie z umową.

18. W związku z sytuacją epidemiczną i ciągle obowiązującymi zakazami zgromadzeń, także w formie konferencji, szkoleń, warsztatów proszę o zajęcie stanowiska:

1. Czy Partner KSOW zaplanowaną konferencję może przeprowadzić w formie online, lub nagrać konferencję i odtwarzać w kilku miejscach, w małych grupach rolników/pszczelarzy?

2. Jeżeli będzie możliwa, któraś z wymienionych wyżej form prowadzenia konferencji, to czy możliwa jest zmiana zakresu rzeczowo – finansowego, w taki sposób aby np. koszty cateringu zamienić na koszty dojazdu do rolników lub wykup czasu/łaczy na konferencję zdalną.

Ad 1. Z uwagi na stan epidemii zmiana formy realizacji konferencji ze stacjonarnej na online czy nagrania i odtwarzania jej na spotkaniach jest możliwa.

Ad 2. Z uwagi na utrzymujący się stan epidemii i związane z nim ograniczenia w zakresie prowadzenia określonej działalności, wyjątkowo byłaby możliwa zamiana kosztów wskazanych w zestawieniu rzeczowo-finansowym na inne koszty, uzasadnione do poniesienia w związku ze stanem epidemii, z tym że pod pewnymi warunkami. Całkowita kwota kosztów kwalifikowalnych nie mogłaby zostać zwiększona, a nowe koszty powinny być zgodne rodzajowo z kosztami, które partnerzy KSOW mogą ponosić na realizację operacji, oraz spełniać warunki kwalifikowalności, czyli powinny być uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne. Oznacza to, że nowe koszty nie mogą być tylko podstawione w miejsce dotychczasowych, ale muszą odpowiadać cenom rynkowym, w związku z tym może się zdarzyć, że będą niższe od dotychczasowych. Partner KSOW obowiązany jest zatem przedstawić uzasadnienie racjonalności tych kosztów w sposób opisany w instrukcji wypełnienia w wniosku o wybór operacji, w tym zakresie przeprowadzenia rozeznania rynku (wypełnianie ponowne kolumny 10 w zestawieniu rzeczowo-finansowym do wniosku jest niecelowe; racjonalność nowych kosztów powinna być uzasadniona w innej formie), a jednostka, która oceniała tę operację, powinna ocenić zasadność tych kosztów pod kątem spełnienia ww. wymogów.

Obydwie zmiany, tj. formy sposobu przeprowadzenia konferencji oraz rodzajów kosztów, mogą nastąpić po dokonaniu wyboru operacji do realizacji. Jeżeli do takiej zmiany dojdzie przed zawarciem umowy, należy odpowiednio dostosować jej projekt do zakresu zmian, jeżeli po zawarciu umowy – należy aneksować zawartą umowę.

19. Zwracamy się z uprzejmą prośbą o wskazanie właściwej ścieżki postępowania w przypadku proponowania niepełnych kwot dofinansowania partnerom KSOW znajdującym się na pierwszych miejscach listy rezerwowej. W wyniku zatwierdzonej listy ocenionych operacji mamy do czynienia z sytuacją, w której w działaniu 6 pozostaje niewykorzystany limit w kwocie około 40 000 zł, natomiast pierwsza operacja z listy rezerwowej opiewa na kwotę ponad 60 000 zł. Regulamin konkursu zobowiązuje nas w takiej sytuacji do wysłania pisma do partnera KSOW znajdującego się na liście rezerwowej z prośbą o wyrażenie zgody na dofinansowanie w mniejszej wysokości przy zachowanym zakresie rzeczowym operacji. Jednocześnie mamy na uwadze bieżącą sytuację związaną z epidemią koronawirusa, która każe przypuszczać, że część, o ile nie większość operacji o charakterze imprez plenerowych, dużych szkoleń i spotkań, wyjazdów studyjnych nie odbędzie się, w związku z czym przygotowane do podpisania umowy mogą nie zostać zawarte i wówczas zwolni się

dodatkowa pula środków do zaoferowania partnerom z listy rezerwowej. W takim momencie pojawia się pytanie, czy po wysłaniu pisma do partnera KSOW z listy rezerwowej w sprawie częściowego dofinansowania operacji oraz otrzymaniu jego zgody, a przed zawarciem umowy dotyczącym tejże operacji, w sytuacji, gdy do tego czasu pula środków zwiększy się do tego stopnia, że możliwe byłoby dofinansowanie ww. operacji w całości, możemy zmienić decyzję odnośnie częściowego dofinansowania i przyznać dofinansowanie w pełnej wysokości?

Takie rozwiązanie jest możliwe. Zostało to przewidziane w § 11 ust. 14 Regulaminu konkursu, zgodnie z którym w przypadku gdy w wyniku nie zawarcia lub rozwiązania umowy na realizację operacji ilość dostępnych środków zostanie zwiększona do wysokości wystarczającej do realizacji operacji z listy rezerwowej bez zmniejszenia wysokości kosztów kwalifikowalnych, stosuje się § 12 ust. 5, zgodnie z którym w przypadku nie zawarcia albo rozwiązania umowy, jednostka właściwa do dokonania wyboru operacji może wybrać do realizacji operacje znajdujące się na liście rezerwowej według kolejności, począwszy od operacji, która uzyskała największą liczbę punktów, biorąc pod uwagę w szczególności termin realizacji tych operacji oraz czas jaki pozostał do dnia wskazanego w ogłoszeniu o konkursie, jako dzień zakończenia realizacji wszystkich operacji w ramach konkursu, a także ilość dostępnych środków.

20. Partner w ramach złożonego wniosku pragnie zorganizować, w ramach Działania 11, Priorytet 6, Cel KSOW 5, konkurs kulinarny oraz konferencję, pt. „Rozwój przedsiębiorczości i aktywizacja lokalnej społeczności Stowarzyszenia PPJ. Jako tematy Partner wskazał tematy 4.6, 4.8, 4.10, 4.13 za które otrzymał punkty. Celem operacji jest wieloaspektowa aktywizacja lokalnej społeczności i wzmocnienie współpracy społeczności lokalnej Stowarzyszenia PPJ poprzez organizację konkursu kulinarnego i konferencji. Koszty kwalifikowalne wskazane w Załączniku nr 1 „Zestawienie rzeczowo-finansowe” dla konkursu kulinarnego to koszty nagród rzeczowych w łącznej kwocie 6 300,00 zł, natomiast dla konferencji – koszt usługi hotelarskiej w zakresie noclegu, wyżywienia, sali konferencyjnej w kwocie 39 400,00 zł, koszty wykładowców w łącznej kwocie – 2 800,00 zł oraz koszt notatnika z długopisem dla 110 uczestników konferencji w kwocie 1 488,30 zł. Łączny koszt operacji to 49 988,30 zł. Partner otrzymał punkty za dodatkowych Partnerów, których wkład jest tylko przy organizacji konkursu kulinarnego oraz otrzymał punkty za wkład własny, który wskazał dla obydwu form realizacji operacji. W obecnym stanie pandemii Partner obawia się, że organizacja dwudniowej konferencji może jednak nie zostać zrealizowana, czy wobec powyższego możliwe jest zastosowanie któregoś z poniższych rozwiązań:

a) zmiana formy realizacji konferencji z dwudniowego spotkania stacjonarnego na konferencję online z przedstawieniem i omówieniem wszystkich pierwotnie zakładanych tematów, lub

b) całkowita rezygnacja z organizacji konferencji przy pozostawieniu konkursu.

W przypadku możliwości przeprowadzenia konferencji online koszty kwalifikowalne zmniejszyłyby się tylko do kosztów wykładowców.

Czy w sytuacji zastosowania któregoś z powyżej opisanych rozwiązań konieczny byłby aneks do umowy oraz do Załącznika nr 1 „Zestawienie rzeczowo-finansowe”.

Zmiana formy realizacji konferencji z dwudniowego spotkania stacjonarnego na konferencję online jest możliwa. Ta zmiana wymaga zmiany umowy, jeżeli w umowie zostały wskazane szczegóły nt. sposobu przeprowadzenia konferencji. Zmiana załącznika nr 1 w tym przypadku nie jest konieczna. Do refundacji zostaną przedstawione tylko koszty udziału wykładowców, ale partner KSOW powinien wyjaśnić z czego to wynika. Całkowita rezygnacja z organizacji konferencji przy pozostawieniu konkursu również jest możliwa, ale pod pewnymi warunkami. Przede wszystkim trzeba sobie odpowiedzieć na pytanie, czy realizacja operacji w ograniczonym zakresie nie jest nieuzasadniona i czy nie będzie nie do pogodzenia z jej celem. Czy okrojenie operacji z niektórych jej elementów nie spowoduje, że jej realizacja straci rację bytu z punktu widzenia osiągnięcia jej celu i przewidywanych efektów, korzyści dla grupy docelowej oraz wartości dodanej dla obszarów wiejskich? Czy brak pewnych form operacji nie oznacza, że realizacja pozostałych form przestanie być uzasadniona, bo wszystkie formy były ze sobą ściśle związane? Jeżeli odpowiedzi na powyższe pytania są negatywne, należy odpowiednio zmienić zakres rzeczowo-finansowy i ewentualnie również termin realizacji operacji/jej etapów, dostosowując umowę do aktualnego stanu faktycznego. Należy mieć na uwadze, aby w zakresie dotyczącym części operacji, która po zmianie umowy ma zostać zrealizowana, osiągnięty został jej cel, a grupa docelowa określona dla tej formy operacji, która zostanie zrealizowana, skorzystała z jej realizacji pomimo okrojonego zakresu całej operacji. W związku z tym za dopuszczalne należy uznać nieosiągnięcie wszystkich wskaźników realizacji operacji. Odpowiedniej zmianie ulegnie zatem załącznik nr 1 do umowy, z którego część pozycji kosztów zostanie usunięta. Pomimo zapisów w umowie za dopuszczalne należy również uznać niespełnienie tych kryteriów wyboru operacji, za które przyznano punkty, a które były bezpośrednio związane z formami realizacji operacji, które nie zostaną zrealizowane z powodu epidemii. W przypadku rezygnacji z jednej z form realizacji operacji, konieczny byłby aneks do umowy oraz do załącznika nr 1.

- 21. Wniosek Stowarzyszenia Centrum Edukacji Tradycja i Współczesność został złożony do JR KSOW województwa Podkarpackiego, natomiast inny wniosek - innego Stowarzyszenia został złożony do JC KSOW - CDR Warszawa. Oba wnioski zostały odrzucone z powodu - cytuję: Formularz wniosku o wybór tej samej operacji został złożony do dwóch jednostek, do której można składać wnioski w ramach konkursu 4/2020. Ponadto JR KSOW Województwa Podkarpackiego wymienia w treści pisma, że wniosek różni się tytułem, liczbą szkoleń i obszarem. W przypadku obszaru sprawa jest jasna na terenie JR KSOW Województwa Podkarpackiego, natomiast w przypadku obszaru dotyczącego wniosku złożonego do JC KSOW - stowarzyszenie Rodzina Kolpinga w Porebie Żegoty opisało obszar całej Polski – JC nawet nie poprosiła o uszczegółowienie - oczywiście w tym przypadku nie wchodzili w grę uczestnicy z województwa podkarpackiego. Natomiast pytanie konkretne - czy jeżeli wniosek różni się choć tytułem - czy wtedy nie jest już ten sam, tzn. jest różny od innego nawet opisanego tak samo w treści. Czy zatem jest to podstawa do jego odrzucenia na tej podstawie - rzekomo złożenia tego samego wniosku do innej jednostki do której można składać wniosek w ramach konkursu 4/2020?**

Ocena, czy mamy do czynienia z tą samą czy inną operacją, nie powinna opierać się tylko na takich elementach, które w prosty sposób można zmienić, aby na pierwszy rzut oka odróżnić od siebie operacje, jak tytuł, budżet, czy termin jej realizacji. Kluczowe dla tej

oceny będzie treść wniosku o wybór operacji zawarta w szczególności w jego części III pkt 5–9, gdzie zawarto szczegółowy opis operacji i uzasadnienie potrzeby jej realizacji, a ponadto rodzaje kosztów wskazane w załączniku nr 1 oraz opis wybranych form realizacji operacji w załączniku nr 3 ze wskazaniem zaplanowanych zadań. Zatem, aby stwierdzić, że jest to ta sama operacja, nie jest konieczne, aby treść dwóch wniosków pokrywała się w 100% co do użytych sformułowań. Złożenie wniosków przez dwóch różnych partnerów KSOW nie oznacza, że nie można stwierdzić, że operacje te nie spełniają tego samego warunku wyboru, polegającego na tym, że w ramach tego samego konkursu nie został złożony wniosek o wybór tej operacji do innej jednostki właściwej do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji. Tak wynika z brzmienia tego warunku określonego w § 16 pkt 3 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U poz. 148). Jednak, aby jednoznacznie ocenić operację, trzeba zapoznać się z całym wnioskiem.

22. Czy w przypadku złożenia wniosków o wybór operacji przez dwóch różnych wnioskodawców, zawierających tożsame opisy operacji, możemy stwierdzić, że operacje nie spełniają warunku wyboru operacji określonego w części II pkt 6 Przewodnika po ocenie wniosków?

W przypadku takich samych operacji, lecz złożonych przez różnych partnerów KSOW, również nie można uznać za spełniony, w zakresie każdej z tych operacji, warunek wyboru polegający na tym, że w ramach tego samego konkursu nie został złożony wniosek o wybór tej operacji do innej jednostki właściwej do stwierdzenia spełnienia warunków wyboru operacji. Tak wynika z brzmienia warunku określonego w § 16 pkt 3 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

23. Do JC KSOW wpłynął wniosek pt. Ocena oddziaływania wybranych działań PROW 2014-2020 na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich Polski (analiza regionalna) II etap badań, złożony przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Jako cel główny przedmiotowej operacji Partner wskazał (realizowanej w ramach Priorytetu 1 i Działania 13) zbadanie stanu i zmian w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem działań PROW 2014-2020 z zakresu poprawy jakości życia oraz roli tych środków we wspieraniu zmian. W związku z kontynuacją badań podjęta zostanie analiza porównawcza w relacji do poprzedniego okresu programowania. Projekt jest odpowiedzią na potrzebę pogłębionej analizy zjawisk i procesów społeczno-gospodarczych oddziałujących na rozwój obszarów wiejskich, przede wszystkim określenia wpływu instrumentów PROW 2014-2020 na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. W ramach wniosku, Partner zaplanował opracowanie recenzowanej ekspertyzy, której wyniki zostaną upowszechnione w postaci monografii (wydruk 200 egz.). Jednocześnie informacja o wynikach badań, zostanie przekazana władzom lokalnym i regionalnym. Rezultaty dwuletniej operacji to:

- 1. Sporządzenie zestawu cech diagnostycznych opisujących poszczególne komponenty zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;**
- 2. Konstrukcja miary syntetycznej dla zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;**

3. Pomiar zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich dla lat 2013 i 2019;
4. Przedstawienie zróżnicowania regionalnego badanego zjawiska;
5. Zmierzenie pozyskanych środków przez samorządy lokalne w ramach PROW 2014-2020;
6. Ocena wpływu realizacji działań PROW 2014-2020 na poszczególne komponenty rozwoju zrównoważonego.

Nasze wątpliwości wzbudza tematyka i przedmiot badania, gdyż zgodnie z zapisami PROW 2014-2020, w tym punktu 9.2 za ewaluację PROW 2014-2020 na poziomie całego Programu odpowiada jednostka ewaluacyjna funkcjonująca w ramach instytucji zarządzającej. Ponadto należy pamiętać, że w ramach KSOW zostało przewidziane Działanie 1, którego zadaniem jest rozpowszechnianie informacji realizacji PROW, poprzez przekazywanie informacji o wynikach monitoringu jego realizacji oraz oceny realizacji jego działań (działanie realizowane przez IZ, JC i ARiMR). W związku z powyższym uprzejmie prosimy o wskazanie czy w przypadku, gdy operacja Partnera wpisuje się w warunki wyboru (wskazane w konkursie), powinna być wybrana do realizacji w kontekście przewidzianych zadań/kompetencji określonych w PROW i Planie Działania KSOW.

Jeżeli operacja spełnia warunki wyboru określone w Przewodniku po ocenie wnioski, to powinna podlegać dalszej ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru. Przedmiotem działania 13 jest promocja zrównoważonego rozwoju, a działania 1 rozpowszechnianie informacji na temat wyników realizacji PROW 2014-2020. Działania te nie pokrywają się ze sobą, inny jest ich cel. Za wyborem operacji partnerskiej może przemawiać to, że ma ona być pogłębioną analizą regionalną w przeciwieństwie do ewaluacji instytucji zarządzającej, a zatem ich zakresy zapewne nie będą się pokrywać. Zarówno w działaniu 1, jak i 13 można realizować operacje w formie analiz, badań i ekspertyz. Poza tym, instytucja zarządzająca nie finansuje ewaluacji ze środków KSOW w ramach planu działania, lecz schematu I pomocy technicznej. Zatem brak jest podstaw do tego, aby operację partnera KSOW zakwestionować tylko z tego powodu, że podobna operacja jest realizowana poza konkursem.

24. Jednostka Regionalne KSOW w województwie śląskim zwraca się z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania.

1. Jednostka Regionalna KSOW zaproponowała Partnerowi z listy rezerwowej możliwość realizacji operacji w zmniejszonej kwocie kosztów kwalifikowanych zgodnie z § 11 ust. 13 Regulaminu konkursu nr 4/2020. W ramach operacji pn. *Turystyka dziedzictwa Żywieckiego Raju* Partner planował zrealizować: konkurs fotograficzny dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych z terenu gmin wiejskich powiatu żywieckiego oraz wydać 2 publikacje tj. broszurę/folder nt. atrakcji turystycznych Żywieckiego raju oraz przewodnik po atrakcjach turystycznych. Celem operacji jest promowanie jakości życia na obszarze Powiatu Żywieckiego, jego zrównoważony rozwój, pokazanie obszarów wiejskich jako idealnego miejsca do życia, z dużym potencjałem przyrodniczym, kulturowym, społecznym, turystycznym i gospodarczym. Grupa docelowa opisana we wniosku to m.in. dla konkursu fotograficznego dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych Powiatu Żywieckiego. Zakłada się, że w konkursie weźmie udział ok. 30 osób – dzieci i

młodzieży – uczestnicy projektu do 35 roku życia. Przeprowadzenie konkursu fotograficznego wśród dzieci i młodzieży Żywiecczyny pozwoli na dostrzeżenie tej grupy docelowej miejsca w którym żyją jako bogatego w atrakcje turystyczne, z dużym potencjałem przyrodniczym, kulturowym. Dzięki wykonanym przez dzieci i młodzież zdjęciom będzie możliwe promowanie jakości życia na obszarze Żywiecczyny. Poprzez inwentaryzację atrakcji turystycznych na terenie Żywiecczyny pośrednio zostaną zaangażowani lokalni przedsiębiorcy, członkowie stowarzyszeń, KGW, lokalni liderzy, koordynatorzy gminni, przedstawiciele sektora społecznego i publicznego zainteresowani marką lokalną. Współpraca z tą pośrednią grupą docelową pozwoli zebrać materiały, które pozwolą przygotować dobrej jakości przewodniki i foldery gromadzące informacje oraz zdjęcia pokazujące piękno wiejskiego krajobrazu oraz promujące jakości życia na wsi. Natomiast Partner chciałby zrezygnować z realizacji konkursu i wydania przewodnik po atrakcjach turystycznych a operację zrealizować jedynie w zakresie wydania broszury/folderu nt. atrakcji turystycznych. Jednocześnie Partner chciałby zmniejszyć planowany pierwotnie nakład broszury/folderu z 5 000 szt. na 2 000 szt. oraz wydać broszurę/folder w jedynie w języku polskim a nie jak pierwotnie zakładał w językach: polskim i angielskim. Partner zmienił także cenę jednostkową netto za 1 broszurę/folder z 5,20 zł na 7,66 zł. Nadmieniam, że rezygnacja z realizacji konkursu wpłynie na grupę docelową operacji, ponieważ z grupy docelowej wyłączone zostałyby dzieci i młodzież za szkół podstawowych Powiatu Żywieckiego, a tym samym uczestnicy do 35 roku życia, za co Partner otrzymał punktu podczas oceny wniosku. Wobec powyższego zwracamy się z prośbą o interpretację czy jest możliwe aby Partnera KSOW z listy rezerwowej, któremu JR KSOW zaproponowała realizację operacji w zmniejszonej kwocie kosztów kwalifikowanych, zrealizował operację w opisanym powyżej zmniejszonym zakresie rzeczowym przy jednoczesnym zmniejszeniu kwoty kosztów kwalifikowanych.

2. Partner KSOW z którym JR KSOW w województwie śląskim podpisała umowę na realizację operacji wyłonionej w konkursie nr 4 zwrócił się do jednostki z prośbą o aneks do umowy, który dotyczyłby zmiany formy realizacji operacji z konferencji w formie dwudniowego szkolenia stacjonarnego na jednodniowe szkolenie stacjonarne (6 godzin) i z mniejszą ilością uczestników (z 110 na 35 osób). Zmianie uległyby pozycje w zestawieniu rzeczowo-finansowym stanowiącym Załącznik nr 1 do umowy, tj. rezygnacja z: Usługi hotelarskiej w zakresie noclegu, wyżywienia, sali konferencyjnej i poniesienie tylko kosztów wyżywienia składającego się z obiadu i przerwy kawowej (obiad dwudaniowy z deserem, przerwa kawowa – kawa, herbata, ciasto oraz kanapki i napoje zimne na stołach) i wynajmu sali. Zostałaby również zmniejszona ilość zakupów notatników z długopisem (dla 35 osób) oraz ograniczona liczba wykładowców z czterech do dwóch (w tym tylko jeden wykładowca otrzymałby wynagrodzenie a drugi prowadziłby wykład w ramach kosztów pracy własnej). Zmiana konferencji z 2 dniowej na 1 dniową nie wpłynie na zakres tematyczny konferencji i wszystkie pierwotnie zaplanowane tematy zadeklarowane w „Formularzu wniosku o wybór operacji do realizacji w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Plan Operacyjny na lata 2020–2021” zostaną omówione przez wykładowców posiadających odpowiednie kwalifikację i wiedzę, a cel operacji, którym jest wieloaspektowa aktywizacja lokalnej społeczności i wzmocnienie współpracy społeczności lokalnej

Stowarzyszenia PPJ poprzez organizację konkursu kulinarnego i konferencji zostanie przez Partnera osiągnięty. Wobec powyższego zwracamy się z prośbą o interpretację czy jest możliwa zmiana formy konferencji z 2 dniowej na 1 dniową i zawarcie aneksu z Partnerem.

Ad 1.

Zmiana polegająca na rezygnacji z realizacji jednej z kilku form była już w tym roku przedmiotem oceny przez Ministerstwo (odpowiedź znajduje się w FAQ dotyczących konkursu nr 4/2020 na stronie internetowej MRiRW), z tym, że powodem takiej zmiany był trwający stan epidemii wywołany przez COVID-19. Nasze stanowisko było wówczas pozytywne dla partnera. Z pytania nie wynika, co jest powodem takich zmian w operacji, nie wiadomo dlaczego partner chce zrezygnować z realizacji konkursu fotograficznego i wydania przewodnika oraz chce zmienić parametry wydania broszury/folderu. Jeżeli powodem jest epidemia, możliwość takiej zmiany należy ocenić pod względem spełnienia następujących warunków. Przede wszystkim trzeba odpowiedzieć na pytanie, czy realizacja operacji w ograniczonym zakresie jest wciąż uzasadniona i czy da się ją pogodzić z jej celem? Czy operacja okrojona z niektórych elementów ma rację bytu z punktu widzenia osiągnięcia jej celu i przewidywanych efektów, korzyści dla grupy docelowej oraz wartości dodanej dla obszarów wiejskich? Czy bez usuniętych form realizacja pozostawionych form jest uzasadniona, ponieważ nie były one ze sobą ściśle związane i mogą być realizowane niezależnie od siebie z punktu widzenia celu i efektów operacji? Jeżeli odpowiedzi na powyższe pytania są na tak, należy odpowiednio zmienić zakres rzeczowo-finansowy i ewentualnie również termin realizacji operacji/jej etapów, dostosowując umowę do aktualnego stanu faktycznego. Należy mieć na uwadze, aby w zakresie dotyczącym części operacji, która po zmianie umowy ma zostać zrealizowana, osiągnięty został jej cel, a grupa docelowa określona dla tej formy operacji, która zostanie zrealizowana, skorzystała z jej realizacji pomimo okrojonego zakresu całej operacji. W związku z tym za dopuszczalne należy uznać nieosiągnięcie wszystkich wskaźników realizacji operacji. Odpowiedniej zmianie ulegnie zatem załącznik nr 1 do umowy, z którego część pozycji kosztów zostanie usunięta. Pomimo zapisów w umowie, za dopuszczalne należy również uznać niespełnienie tych kryteriów wyboru operacji, za które przyznano punkty, a które były bezpośrednio związane z formami realizacji operacji, które nie zostaną zrealizowane z powodu epidemii. W przypadku rezygnacji z jednej z form realizacji operacji, konieczny byłby aneks do umowy, w tym zmiana załącznika nr 1. Jeżeli powodem ww. zmian w operacji nie jest epidemia, nie są one możliwe do wprowadzenia, ponieważ są na tyle głębokie, że naszym zdaniem prowadzą do bardzo istotnej modyfikacji operacji. Jeżeli epidemia miałaby uniemożliwić realizację wszystkich form operacji w sposób w jaki zostało to zaplanowane, partner mógłby zrealizować te formy w inny sposób, tj. taki, który byłby możliwy pomimo wprowadzonych obostrzeń i ograniczeń w związku z epidemią. Konkurs fotograficzny może się odbyć z pominięciem bezpośrednich kontaktów pomiędzy uczestnikami oraz pomiędzy uczestnikami a jury. Zdjęcia mogą być przesyłane, oceniane, wybierane i nagradzane zdalnie, również przekazywanie nagród może odbywać się na odległość. Jeżeli partner może wydać broszurę/folder o atrakcjach turystycznych regionu, dlaczego nie może również wydać przewodnika po takich atrakcjach, skoro to podobne formy? W jaki sposób epidemia może mieć wpływ na zmniejszenie nakładu broszury/folderu oraz na niewydanie jej w języku angielskim, skoro i tak będzie ona wydana w języku polskim?

Ponadto rezygnacja z wydania w języku angielskim broszury/folderu o atrakcjach turystycznych może spowodować, że cel operacji nie zostanie w pełni osiągnięty. Zwiększenie ceny jednostkowej za jeden egzemplarz broszury/folderu jest możliwe tylko wtedy, gdy w zestawieniu rzeczowo-finansowym są co najmniej dwie pozycje kosztów i zwiększenie jednej odbywa się przez odpowiadające mu zmniejszenie drugiej tak, aby łączna kwota kosztów kwalifikowalnych nie zmieniła się (rezygnacja z niektórych form realizacji operacji i kosztów z nimi związanych nie oznacza, że automatycznie można zwiększyć o ich wysokość koszty, które pozostały w zestawieniu). W przeciwnym razie doszłoby do zwiększenia kwoty środków, które partner mógłby otrzymać w ramach refundacji.

Ad 2.

Przy założeniu, że to, co miało być zrealizowane przez dwa dni, zostanie zrealizowane jednego dnia, w tym osiągnięty zostanie cel operacji, możliwa jest zmiana formy konferencji z 2-dniowej na 1-dniową i zawarcie aneksu do umowy z partnerem.